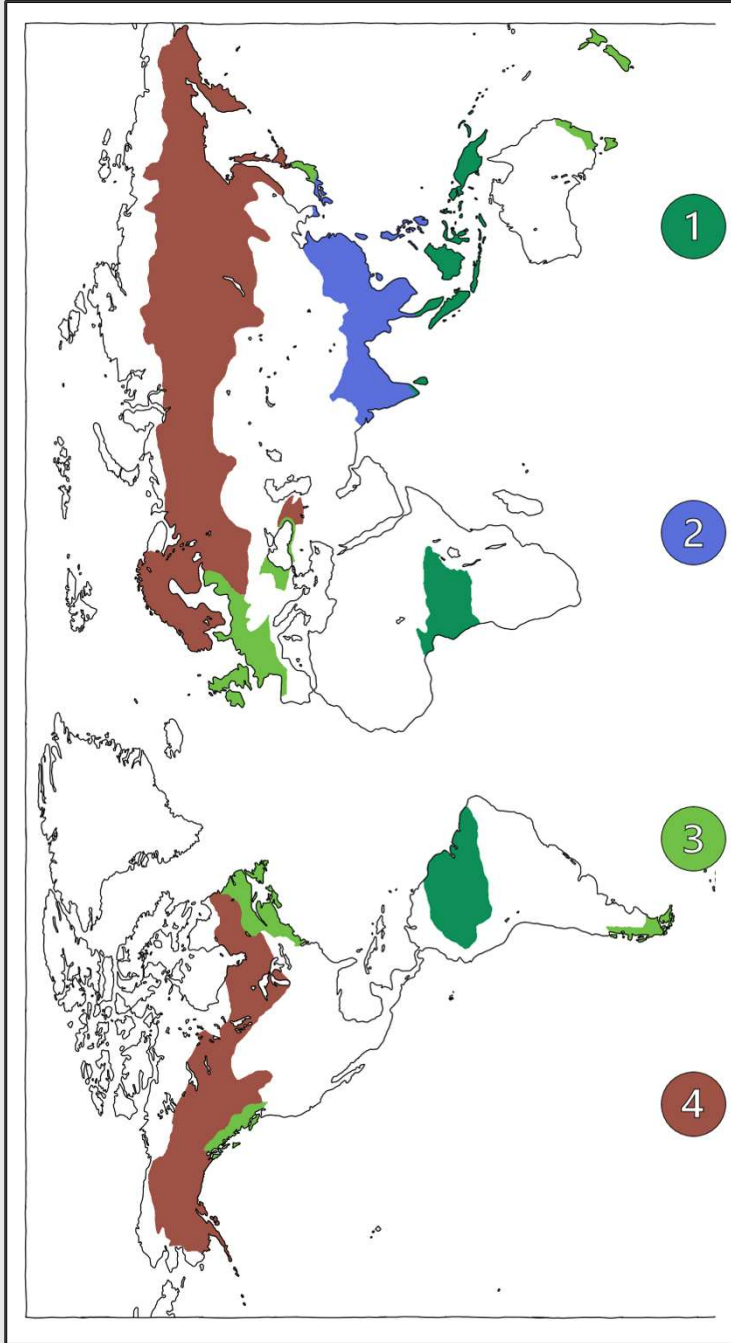

Bitkilerin Dağılışını Etkileyen Faktörler

- İklim
 - Sıcaklık: Bitkiler, sıcaklık ihtiyaçlarına bağlı olarak ekvatordan kutuplara doğru ve deniz seviyesinden yükseklerle doğru kuşakları oluşturur.
 - Nemlilik: Deniz kıyısından iç kesimlere doğru nemlilik giderek azaldığı için görülen bitki türleri de değişim gösterirler.
- Yeryüzü Şekilleri
 - Yükselti: sıcaklığı etkilemesi bakımından önemlidir. Bir daha yamacı boyunca bitkiler kuşaklar oluşturur.
 - Eğim: Bitkilerin tutunabilmeleri için uygun bir eğim olmalıdır. Fazla eğimli sahalarda toprak tabakası çok incedir veya hiç yoktur bu sebeple bitkiler de tutunamaz.
 - Bakı: Bir dağın bakı yamacı daha sıcak, dulda yamacı ise daha serindir. Bu sebeple iki yamaçta görülen bitkiler de farklı türlerde olacaktır.
 - Uzanım: Dağların uzanımı hava kütlelerinin hareketini belirler. Karadeniz ve Akdeniz bölgelerinde dağlar kıyıya paralel uzandığı için hava kütlelerini engellerle bu sebeple kıyı ile iç kesimler arasında bitki türleri farklılık gösterir. Ege bölgesinde ise dağlar kıyıya dik uzandığından hava kütleleri rahatça iç kesimlere kadar ulaşır ve geniş sahalarda benzer bitki türleri görülür.
- Ana Kaya ve Toprak
 - Ana kayanın karakteri: Farklı bitki türleri farklı ana kayalar üzerinde yaşamaya uygundur. Örneğin granit kumlu ve geçirimli bir toprak oluşturduğu için granit üzerinde fıstık çamı gibi saçak köklü bitkiler daha yaygındır. Volkanik araziler mineral bakımından zengin olduğu için buralarda da verimli topraklar oluşur.
 - Toprağın verimliliği: Humus ve azot gibi maddeler topraktaki verimliliği arttırmaktadır. Bu durum da bitkilerin yetişmesi için daha uygun ortamlar oluşturur. Verimli arazilerde daha gür bitki örtüsü görülürken verimsiz arazilerde cılız bitki örtüsü görülür.
- İnsan Etkisi
 - Olumlu: Koruma ve ağaçlandırma çalışmaları
 - Olumsuz: Yerleşim, sanayi, turizm ve tarım alanı açma, savaşlar, ulaşım, otlatma, avlanma, orman yangınları

Bitki Formasyonları

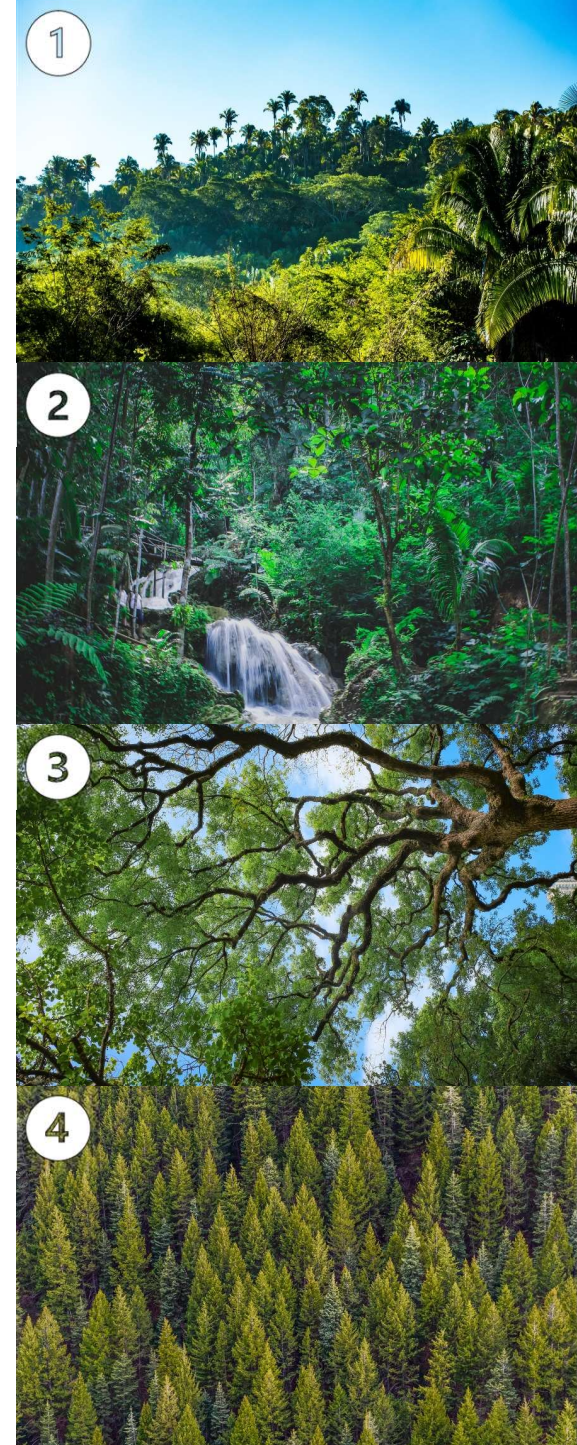
Ağaç Formasyonu

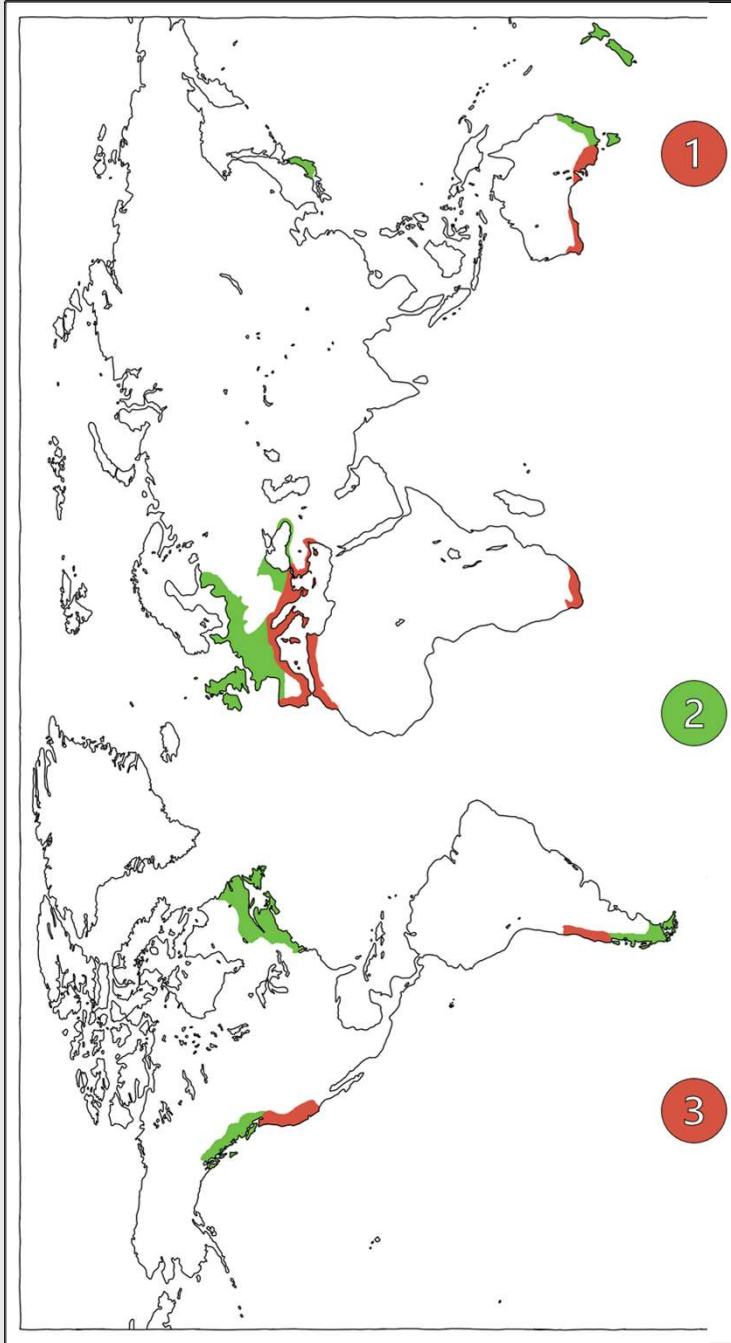
1 - Ekvatorial Yağmur Ormanları
Ekvatorial iklim bölgelerinde: Amazon ve Kongo havzaları ile Endonezya'da görülür.
Boyları 50 - 60 metreyi bulabilir.
Geniş yapraklıdır.
Yapraklarını dökmez.
Ağaçlar boyunca gelişimine devam eder, yaş halkaları bulunmaz.

2 - Muson Ormanları
Muson iklim bölgelerinde: güneydoğu asyada görülür.
Boyları 30 metreyi bulabilir.
Geniş yapraklıdır.
Kış musonlarının kurutucu etkisinden dolayı yapraklarını döker.
Karakteristik ağacı Teak'tır.

3 - Yaprak Döken İlliman Ormanlar
İlliman okyanusal iklimde görülür.
Geniş yapraklıdır.
Kış mevsiminde soğuktan korunmak için yapraklarını döker.
Ceviz, Kayın, Kestane

4 - İğne Yapraklı Ormanlar
Sert karasal iklimde görülür.
Türkiye'de Erzurum, Kars ve Ardahan çevresindeki ormanlar bu gruba girer.
İğne yapraklı ve kozalaklı ağaçlardan oluşur.
Ağaçlar kendilerini soğuktan reçineleri ile korur, yapraklarını dökmezler.
Karaçam, Ladin, Sarıçam, Gökmar, Sedir, Ardıç

Çalı Formasyonu

1 - Maki

Akdeniz ikliminde görülür.

Kızılçamın tahribi ile ortama hakim olur.

Boyu 1,5 - 2 metreyi geçmeyen bodur ağaççık ve çalılardır.

Doğrudan güneş ışığını sever.

Kuraklığa dayanıklıdır.

Kök sürgünlüdür.

Yapraklarını dökmez.

Kermes meşesi, yabani zeytin, menengiç, defne, sandal, kocayemiş, akçakesme, sakız ağacı, keçiboynuzu

2 - Psödomaki

Ilıman okyanusal iklimde görülür.

Boyları 2 metreyi geçmeyen ağaççıklardır.

Gölgeyi severler.

Nemli ortamı severler.

Kış mevsiminde yapraklarını dökerler.

Fındık, orman gülü

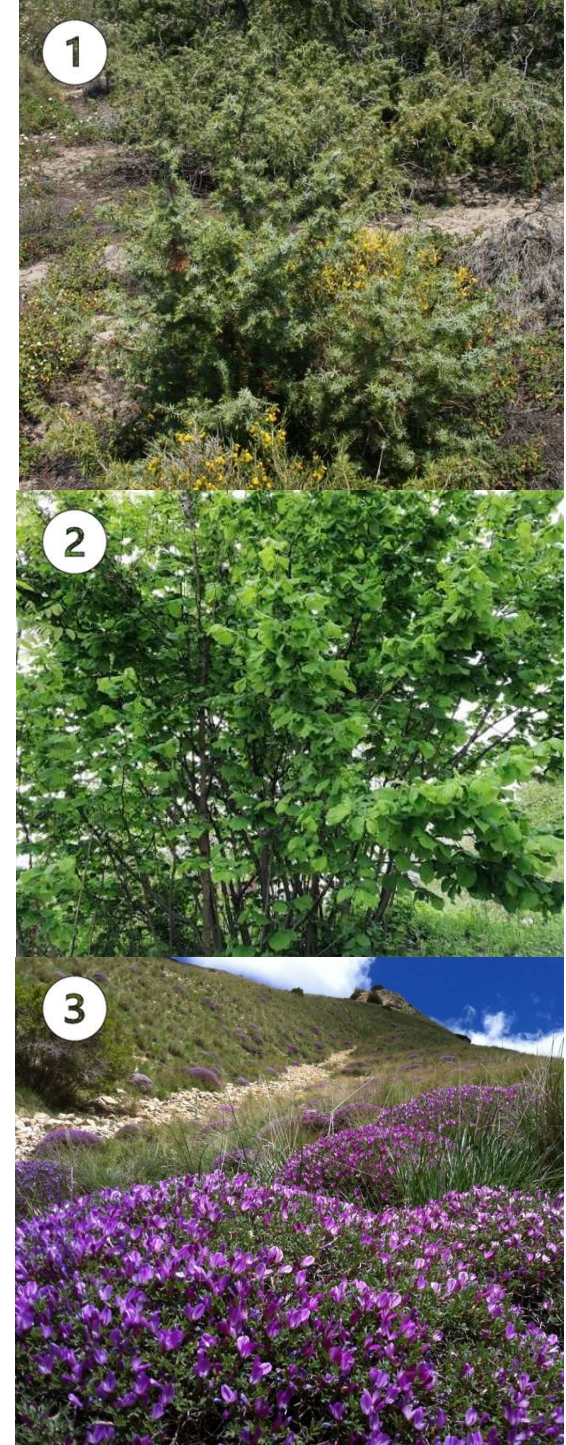
3 - Garig

Akdeniz ikliminde görülür.

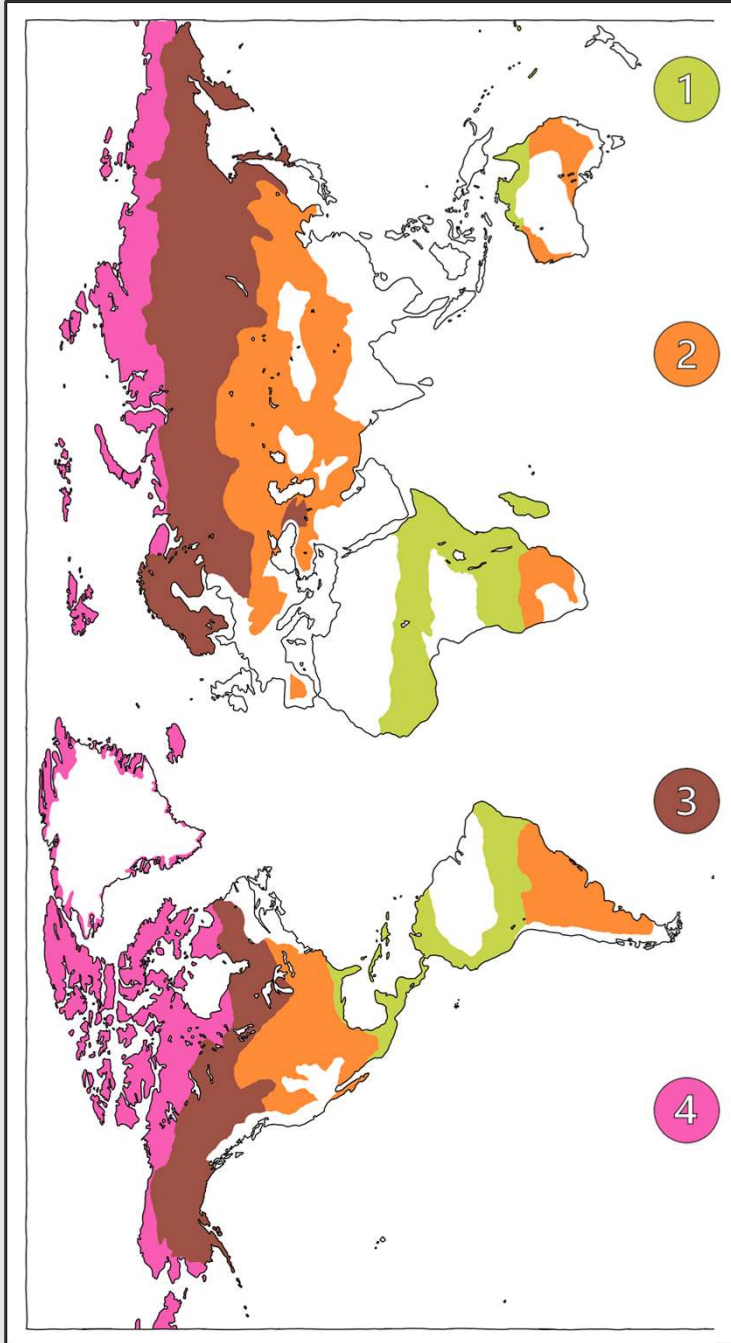
Makilerin tahrip edilmesi ile ortama hakim olur.

Diz boyunu geçmeyen dikenli çalılardır.

Abdestbozan, diken çalısı, laden, nane, funda, sarı çiçekli yasemin,

Ot Formasyonu

1 - Savan

Yaz yağışlı tropikal iklimde görülür.

Uzun boylu ot topluluklarıdır.

Yaz yağışları ile yeşerir, kış kuraklığı ile sararır.

2 - Bozkır

Ilıman karasal iklimde görülür.

İlkbahar yağışları ile yeşerir, yaz kuraklığı ile sararır.

Kış mevsiminde kar altındadır.

İnsanların bitki örtüsünü tahrip etmesiyle antropojen (insan etkisiyle oluşan) bozkırlar oluşur.

Geven, koyunyumağı, kekik, gelincik, peygamber çiçeği, kılıç otu, yavşan otu

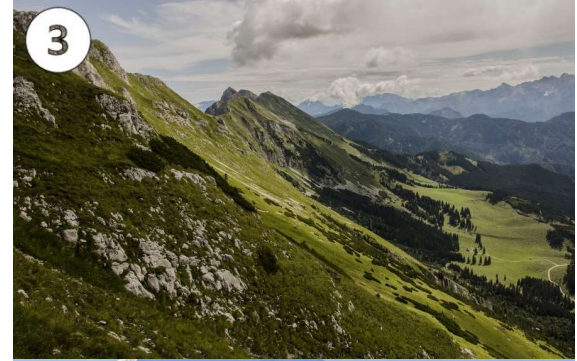

3 - Alpin Çayırları

Dağların yüksek kesimlerinde ve sert karasal iklimde görülür.

Yaz yağışları ile yeşerir ve gür bir örtü oluşturur.

Uzun süren kış boyunca kar altındadır.

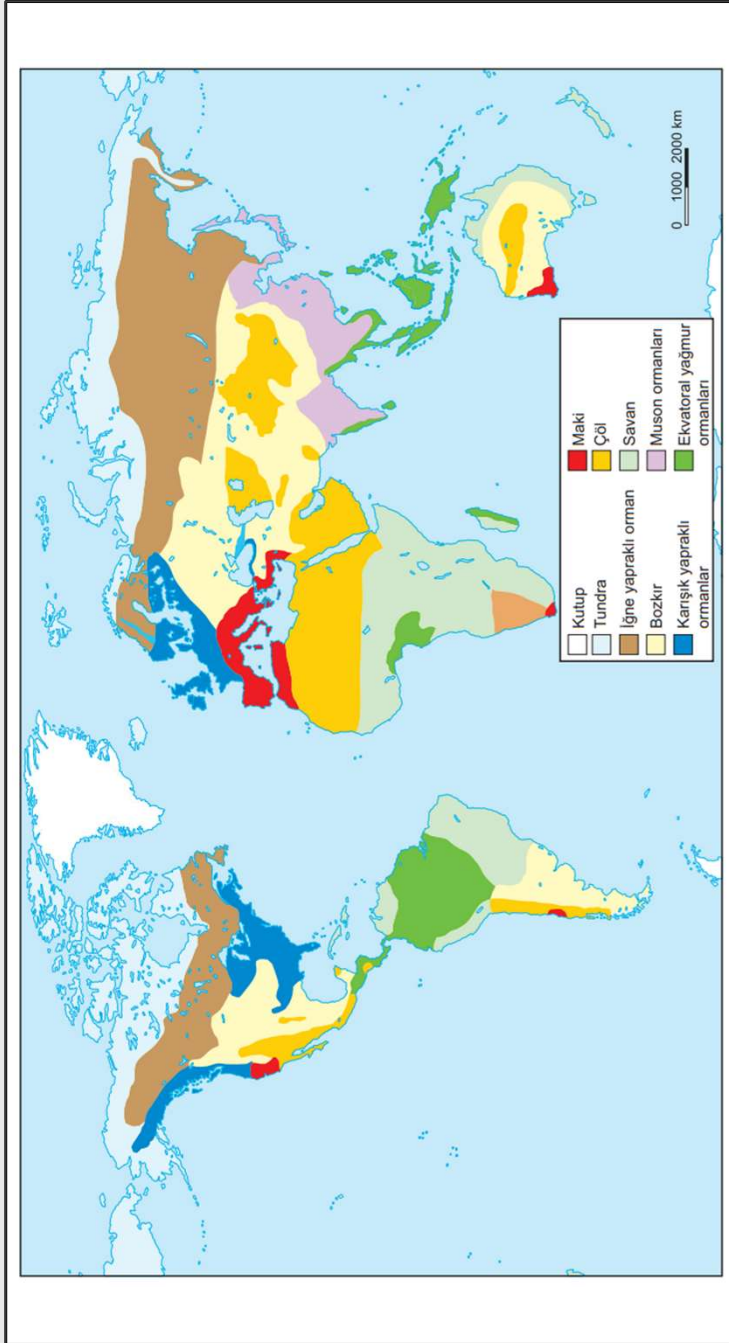
4 - Tundra

Tundra ikliminde (kutupaltı, subpolar) görülür.

2 ay süren yaz mevsiminde buzları çözülen toprak üzerinde gelişir.

Cılız otlar ve yosunlardan oluşur.

Çöl Bitkileri

Çöl ikliminde görülür.

Yüksek sıcaklığa ve kuraklığa dayanıklıdır.

Yaprakları küçülerek iğne haline gelmiştir.

Fotosentezi yeşil renkteki gövdeleri üzerinden yaparlar.

Kalın ve etli gövdelerinde su depolayabilirler.

Endemik Bitkiler

Yalnızca tek bir yere has olan ve başka yerlerde görülmeyen bitki türleridir. Mikroklima ortamlarında oluşurlar. Engebeli sahalar kısa mesafede iklim şartları değiştiği için endemik türler bakımından daha zengindir.

Örnek: Kazdağı Göknarı (Kazdağları - Balıkesir), Sığla Ağacı (Köyceğiz - Muğla), Datça Hurması (Datça - Muğla), Kasnak Meşesi (Göller Yöresi), Spil Lalesi (Spil Dağı - Manisa), Istranca Meşesi (Yenice - Zonguldak), Ispir Meşesi (Kastamonu, Yozgat)

Relikt Bitkiler

Eski dönemlerin iklim şartlarını gösteren kalıntı bitkilerdir.

Örnek: Kuzey Anadolu dağlarının güneye bakan yamaçlarındaki akdeniz iklimi bitkileri, Torosların kuzeye bakan yamaçlarındaki karadeniz iklimi bitkileri

